

Relleus de la Terra

JOAN TUTAU I VERGÉS

per BERNAT CLOVA

Trobarem la clau de la seva vida entusiasta i arriscada en l'estudi del seu esperit. Coneguent-li l'ànima ens explicarem els fets variats del seu complex i ensems senzill descapdellament. Serà com llegir un llibre d'aventures que pot tenir molta palla, però sempre rossa i suau com l'or vell, ple d'interès i fulgor. Ell era un bleix de tramuntana empordanesa amarada per les soleiades del pla.

Va néixer el 21 d'agost de 1829 en el típic carrer de la Muralla de nostra ciutat, en la casa avui propietat dels hereus d'en Narcís Margall, llavors patrimoni dels Tutau, que té una porxada de voltes, si bé modestes, altívoles, que li donen caràcter.

Com gairebé tots els figuerencs que en són de tremp, va dedicar-se ja de xicot al ram comercial, treballant en el negoci de quincalleria, seguint dels primers d'anar en busca dels articles a Alemanya, d'on li vingueren segurament, amb el viatjar, els aires europeus que inspirava i els trets financers de la seva època ministerial. El nom de la casa Tutau i Comas era prou conegut perquè fos ben estimat el seu corredor, que ho era el fill, Don Joan. Més tard, la casa Tutau i Comas es traslladava a Barcelona, al carrer de Jaume I.

Com l'anell al dit ve a tomb de dir que el consoci de la casa Tutau, en Comas, fou el pare del meritíssim astrònom actual Comas i Solà.

Res té, doncs, d'estrany, que en Tutau el vejem capitanejant, com dèiem abans, les masses obreres a Barcelona quan la desfeta dels lleials a Alcolea; i que en la ciutat comtal hi sojornés entafurat llavors que solia estar condemnat a l'exili. El crèdit comercial de la casa i el seu tracte efusiu li valgueren els amagatalls que li calien en seguir la petja dels esdeveniments estimuladors, succeïts en aquells temps, igual que onades marejadores, pel nostre país. Diguem també que el seu nomenament de segon Alcalde de Barcelona per sufragi universal, coincidí amb l'establiment de la raó social Tutau-Comas a aquella capital.

El seu domini de la paraula i la ferma en complir-la, li valgueren l'alt concepte que meresqué; firmant, entre els més interessants, el manifest del 13 de maig de 1870, que és una digna reafirmació dels principis federals que tan fervorosament mantingué fins son darrer moment.

Vegi's un dels paragrafs més interessants:

"Queremos la unidad nacional; pero queremos que la constituya la agrupación de Estados autónomos, es decir, soberanos, ligados por un pacto que, al par que sea la solemne expresión de esa unidad creada por el poder incontestable de la naturaleza y el tiempo, sea también la salvaguardia más firme de los intereses generales y la más sólida garantía de los derechos individuales".

Proclamada la malaguanyada República del 73, el nostre biografiat entrava en el gabinet del President Figueres, destinant-li una de les més espinoses carteres, la de Finances, sobre de tot en un temps que la confiança internacional no podia ésser massa ferma envers un poble atacat de verdadera epilepsia política. Sortosament la talla, intel·ligència, gallardia i gestes desmenllava-

des d'aquells homes tan valuosos però tan desafortunats, encara deixava en favor de la nació un rest de garantia.

Per remeiar la malestruga financiera en Tutau tingué d'empenyar l'Estat amb préstecs extremadament onerosos, alguns dels quals arribaren fins a un interès del 12 per cent anual.

Com se pot veure la plaga dels paràsits que disfruten amb l'esforç del qui penen ha tingut sempre el seu agost en les crisis més desventurades.

Amb semblant rêmora no podia trobar-se home capaç de tirar endavant. Per culpa d'aquests segadits que fan eare la bossa, havia de fracassar en Tutau. Poc abans de la dimissió del ministeri Figueras, se proposava llençar per mitjà del Banc d'Espanya una emissió de bitllets de banc de circulació obligada per un valor de 2.000 milions, que podien haver estat el dic i la solució pel daltabaix econòmic que transformava la vida nacional.

Va caure la República, amb aquella poca solta que saben els qui tenen la afecció de llegir les planes de la Història, i l'home bullició, capacitat, federal i ple de bona voluntat que fou Don Joan Tutau, se'n tornava a casa per sempre més, a guardar-hi en el fons del seu cor i en l'expressió dels seus sentiments, una adoració fervent per Don Francisco Pi i Margall, el Mestre del Federalisme, doctrina encara igualment sucosa que el primer dia d'ésser plasmada pel seu autor i en res escrostonada, malgrat certes tendències ranciotes d'alguns localismes.

(Seguirem, encara).

Cròniques d'Orient

per JOSEP GIBERT

Orient!

Oh Orient immens, ferotge i tendre!

Oh Orient de l'orgull, del coratge, de l'entusiasme i del deliri, així impetuós que el Simoun del Sahara.

La meva imaginació et veu enquadrat com una pintura. I vet aquí que es precisen davant meu les teves imperfeccions, els teus tumultes, les teves necessitats i l'encavalcament a les teves passions.

Pas o poques riqueses organitzades

en el teu dins, pas de prodigis en la civilització del segle. Tu ets pobre de banques, d'organitzacions, d'associacions, de totes les institucions que són l'orgull i la potència dels forts. Tu ets pobre d'escoles, d'asilis, de museus, de laboratoris, de col·leccions d'art, d'història i ciència que són aportades a contrades llunyanes. Tu manques de saber. Els teus recursos es troben espargits i tu ets desunit i sense conjunt.

Jo ho sé tot això. Però la meva con-